

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban átvéve.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.
Egy évre 12 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivétel a
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére sem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

III. évfolyam 93. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1917 április 21.

A béke mellett és ellen.

— Budapesti tudósítónk telefon-jelentései. —

Kerenski a demokratákhöz.

Stockholmból jelentik: Az ideiglenes kormány Lwow herceggel az élén fogadta a francia és angol szociálisták küldöttségét.

Miljukov külügyminiszter a következőkben üdvözölte őket:

— Az új kormány a jövőben nagyobb intenzivitással fogja a nemzeti védelmet szervezni. Kötelessége tudatában kettőzött erővel száll szembe az ellenséggel.

Kerenski igazságügyminiszter, akinek ez a beszéd nem telhetett, így felelt a küldöttséghez fordulva:

Szociáldemokraták! Üdvözlöm önöket. A kormányban most egyedül állok, véleményem nem mindenben egyezik meg a többséggel. Eddig az uralkodó osztály képviselői beszéltek, meg kell tudniok, hogy a demokraták sokszor lesznek szemben az uralkodó osztályokkal. Tartozom kijelenteni, hogy a világ demokratái között nem lehet ellenséges viszony. Tolmácsolják kormányaiknak és a munkásoknak valódi érzelmeinket, hogy az orosz polgár-

ság végleg szakított az imperialista törekvésekkel.

Kik lesznek Stockholmban?

Stockholmból jelentik: A Szociáldemokrata tudósítóját fogadta Stauning szocialista dán miniszter. Kijelentette, hogy a stockholmi békekonzferencián a német, orosz, magyar és osztrák szociálisták vesznek részt. A franciák és a többiek is megjelennek. E konferenciának világtörténelmi a jelentősége, amelyeken megtalálják a béke bázisát. Az angolok megjelenése nem bizonyos.

A béke ellen.

Hágából jelentik: Newyorkból kábelbezi a Reuter, hogy az amerikai oroszok táviratban kérték Kerenski orosz külügyminisztert, kövessen el mindent a különbéke ellen.

Berlinből jelentik: A francia lapok elkesztetten jelentik a mi békeajánlatunkról, hogy ez veszedelmet jelent, ha Oroszországban a béketörekvések erőre kapnak.

Ez év végén béke lesz.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Belinből jelentik: Lwow herceg kijelentette, hogy a béke megkötése ez év végével bizonyos. A szociáldemokraták nem elterelhetik a békét, azt a hadviselő kimerültsége hozza létre. Oroszország nem ellenzi a békét, de kezdeményező lépést nem tehet (?)

Uj angol követelések.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) A Züricher Zeitung szerint a békére való törekvések jelenleg erősen növekednek, az összes hadviselő államokban meg van a remény erre, ellene egyedül Anglia áll, mert ott Helgoland és az északi német kikötők átengedését kívánják.

Baj van antantéknál.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Lloyd George váratlanul Párisba utazott, hogy részt vegyen az antant hirtelen összehívott konferenciáján.

A Siegfried-állásokba való elhelyezkedés véget ért.

Berlin, április 20. A nyugtáhadjárás jelent:

Magyar hadsereg.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Az Ayrasi harotéren a tűzérési tevékenység napról napra növekszik. Saint-Quentin-nél erőssége változik.

A német trónörökös hadserege. A már régen kitért Siegfried állások záróját március 16-án megkezdett elhelyezkedésünk tegnap Soissonsól északra a Goude és Soupir közti Aisne part feladásával véget ért. Az ellenség habozva közeledik.

Az Aisne menti és a Champagnei kétő csata tovább folyik. A Chamin de Dame hegyhát mentén az erős tűzérési harc tart. Ujjonnan érkezett francia ezredek Brayenál, Cernyénél és nagy erők harobavetésével Craonne két oldalán eredménytelenül és nagy veszteséget szenvedve fáradoztak azon, hogy a magaslatok gerincét elfoglalják.

A himonti erődítmény átkarolására északnyugatról és északról a már április 18-án eredménytelenül megkísérelt támadást a franciák tegnap délután megújították.

Az aisne—marnai csatorna mentén fekvő állásaink előtt véresen összekömlött az njonnan haroba vetett francia hadosztályok ötször nekilendülő rohamhullámai. Eredmény nélkül küldték tübbe újra az oroszokat is. Ott harcoló hadosztályaink urai a helyzetnek.

A Champagneban a thulay—maurey ért és az önként küldött Auberive között elterülő erdősebben egész nap heves harc folyt. Kínőnén vezetett ellentámadással visszacsorítottuk a tegnap előrejutott ellenséget és annak a térférség kiszűrésére haroba vetett új erőt és előlük a szándékolt állásokat. Ezzel a Champagneban a második francia áttörési kísérlet hiúsult meg.

A francia hadvezetőség a két csataterén eddig több mint 30 hadosztályt vetett haroba. Ezeket a Somme menti harcok befejezése után képezték gondosan ki az áttörési támadásra és a remélt üldözö menetelésekre.

Franciaországuk ehhez fűződő reményei nem teljesedtek be.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja Nincs jelentős esemény.

Kaleti harcok.

Az orosz tüzérségi tús több szakaszon tegnap is jelentékeny hevesesre emelkedett. Gyalogsági tevékenységről nincs jelentés való.

Macedóniai front.

A Corvona Szevan április 17 én elvesselt állások visszanyerésére indított francia támadásokat német és bolgár csapatok visszaverték. Egy hegyesúcson az ellenség megvetette lábát.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Miskolczy főispán a falusi gyermekekért.

Falusi gyermekmenedékek.

Miskolczy Ferenc Biharvármegye főispánja Fráter Bernabás elispánhoz átiratot intézett tegnap, amelyben ismét tanujelét adta nemcsak hazafias érzésének, jó és meleg szívének, hanem a kisebbeknek látszó dolgok kelendő megértésének és főleg praktikus gondolkodásának is. A családapák, munkabíró családtagok a harctéren vannak, az anyák, munkabíró nők helyettük a mesén, szántóföldön dolgoznak: mi történjék tehát a jövő reményeivel, a gyermekekkel? Kicsinap látszó, de nagy horderejű kérdés, aminek kelendő módon való megoldására Miskolczy főispán eszébe jutálta a célravezető eszközt.

Amikor a családanyák munkába állanak — írja a főispán — gyűjtsek össze a gyermekeket valahol (például májustól—októberig rendszeren esznetelő iskolában) és tartassuk gondos felügyelet alatt reggeltől estig, amíg az anya a munkából hazatér és átveszi gyermekét.

Az iskolát készséggel engedi át erre a célra az állam vagy felekeset, a felügyelet szintén készséggel és díjtalanul vállalja a község intelligenciája, az iskolai szünetet élvező tanító, tanítónő; legrosszabb esetben a község előregedett, munkaképtelen lakossága. Az intelligencia vállalja a gyermekek szellemi vezetését, a község munkaképtelen lakossága pedig a gyermekek személyi gondozását. Elismet szívesen ad a gyermekek az anya, mielőtt munkára meane, vagy pedig a község meleg szívű lakosságánál bizonyára mindig akad egy egy kanál meleg leves, vagy főzelék, mely elegendő a szegényebb gyermekeknek.

Felkérem ennél fogva alispán urat, hogy a vármegyei főszolgabírókat szíveskedjék felhívni arra, hogy a gyermekmenedékeket a nyári hónapokban ott, ahol óvoda nincs, de iskola van, járassuk minden községében lehetőleg felállítsák, hogy az asszonyok a harctéren küzdő férfiak helyett a szükséges munkákat gondtalanul elvégezhessék.

Itt említjük meg, hogy a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület az egész országra kiterjedő hasonló eszlemű mozgalmat kezdeményezett.

A nyugati offenzíva meghiusult.

Ellentétek az orosz kormány és a munkásság közt. A béke nincs messze.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) A Neue Züricher Zeitung jelent: Protios volt szerb miniszter Genfbe érkezett. Az a hír, hogy a magyar osztrák szerb közeledést akarja előkészíteni az esetre, ha Oroszországban fordulat állana be.

Rotterdamról jelentik: A Morningpost katonai szakértője a nyugati harctér harcairól azt írja, hogy az orosz támadás elmaradása következtében a nyugati front offenzívája meghiusult.

Baselből jelentik, hogy a francia lapok szerint a támadó félnek az emberekben szenvedett veszteségei következtében *ellanyhult az offenzíva*. A 40 hadosztálynak majdnem negyvened része harcoképtelen.

Baselből jelentik, hogy a döntő offenzíva egyes szakaszokon ha nem is sok eredményt hozott a szövetségeseknek, a hadvezetőségek mégsem merült ki a tartalékereje. Az bizonyos, hogy a béke nincs messze.

Párisból jelentik, hogy a Ribot kormány a Briand kormánnyal ellentétben kiadja az utlevelet azoknak a szociálistáknak, akik a nemzetközi értekezletre utaznak.

Az amerikai Sun című lap írja, hogy amerikai haderőknek az európai harctérekre való szállítása keresztülvihetetlen s ezt a szenátus háromnegyed része ellenzi. A terv *vezedelmekkel jár*.

Pétervárról jelentik, hogy a munkás-katonai bizottság *proklamációjában kifejezi azokat az okokat, amelyek a kormánytól elválasztják. Ezek:*

1. A hadicélok;
2. A hadvezetés;
3. A cári pár sorsa;
4. Az agrárkérdés;
5. A magánjog újjászervezése;
6. A jövő államforma.

Stockholmi hírek szerint a Rjecs jelentése, hogy Bjelajev volt orosz hadügyminiszter letartóztatása előtt elégette a hadügyminisztérium valamennyi ügyosztályának aktáit, nagy feltűnést kelt.

Washingtoni jelentés szerint Tasmendjef orosz nagykövet lemondott, mert ellensége az új orosz kormánynak.

Lemondott a spanyol kormány.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) A Havas-ügynökség jelent Madridból: Romanonez miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a politikai helyzetre való tekintettel, benyújtotta lemondását. A liberális párt továbbra is a kormányban marad. Hír szerint Romanonez utóda Garcia Pietro lesz.

Fenyegetés a polgár háborúval.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Luganóból táviratozzák: A Corriere della Sera jelent: Pétervárról és az orosz főváros vidékéről hírek érkeznek arról, hogy a nép elkeseredése egyre növekszik a kormánnyal szemben. Különösen a Bolzewiczky vezetése alatt álló moszkvai csoport a háború azonnal való beszüntetését követeli annak a hangoztatásával hogyha a békét meg nem kötik, kitör a polgárháború.

Kerenszki Miljukov ellen.

Kopenhágából jelentik: A Djen ezt írja: Konstantinápoly és a tengerszorosok a töröknép tulajdonai. Ennek a népnek épp oly joga van az élethez mint az orosz népnek. Miért vérezenek az orosz katonák ezért, amikor Miljukov Konstantinápoly megszerzésének jelszavával egyedül áll.

Az orosz lapok közlik Kerenszki komünikéjét Miljukov harcias nyilatkozata ellen. Kerenszki kijelenti, hogy Miljukov nyilatkozata egyéni vélemény és semmiképp sem tükrözi vissza az ideiglenes kormány felfogását.

Mikor a zsebtolvaj jóindulatu.

(Vasuti életkép.)

Az alábbi rendőri eset a vasuti zsebtolvajok egyik, nem is nagyon ritkán előforduló trükkjét világítja meg.

Puskás István jó módú cipészmeister, mivel a szemének valami baja esett s nehezen tudott dolgozni, a napokban elhatározta magát, hogy felutazik Budapestre a klinikára. Kiment az esti 11 órási vonathoz. Nagy néptömeg hullámsott fel alá a perronon, csupa elutazni akarók, a felszállás tehát nagyon bajosnak mutatkozott.

Puskás előre aggódott, hogy — mint öreg ember, meg aztán a szeme is fájós, — a nagy tolongásban le fog maradni a vonatról. Csakugyan, mikor megérkezett a vonat, valószínű rohamot rendeztek a felszállók. Az öreg Puskás néha néha már feljutott az egyik II. osztályú kocsilépcsőjére, azonban a gyorsabb lábúak és kecskék minduntalan lerángatták. Egyszer csak előtte termett egy 30—35 éves katonaruhás ember és réstvevőleg megszólitotta:

— Lám, a bácsi holnap reggelig sem tud feljutni.

— Hisz igen az, nehezen megy a dolog.

— Várjon csak kedves bácsikám, mind járt felségitem én.

— Az öreg Puskás megörült:

— Nagyon szépen megköszönöm!

A következő pillanatokban a katona már meg is ragadta az öreg cipészmeistert, átharolva a derekát emelte befelé a kocsiba.

Igy aztán rövidesen bejutott a fülkébe, s a derék katonának jutalmul egy szivart halászott ki a mellénysebéből.

— Fogja barátom a fáradságáért.

— Szót sem érdemel, hangzott a válasz, azzal a katona egy szempillantás alatt eltűnt.

A vonat már Biharpéspökin is túljárt, mikor az öreg iszapozni kezdte a zsebt. Először belőle drága bőrpénztárcája öt darab ropogós százkoronásal.

Csak most jutott az eszébe, hogy a „derék“ katona nagyon erősen szorította, mikor a kocsiba felmeltte, de akkor még eszé ágába sem volt kotelkedni az illető tulajdonos ériverségében.

Mikor visszaérkezett Budapestre, panaszt írt a rendőrségen, mely nyomozza a zsebtolvaját. Valószínű, hogy az illető nem is nagyvárad ember, hanem állandóan utban levő országos zsebtolvaj.

A Vigszínház Nagyváradon.

Valakinek az arca ragyogott, valakinek szeme dörösen csillogott tegnap. Tapolczai Dezse érkezett meg a délutáni vonattal s a Park-hotelbe szállt. Felment a szobájába, aztán gyorsan le — a régi szinkörhöz. Körüljárta, aztán kereste azt a kis épületet, ahol színészeknek szobákat adtak ki.

— Istenem, mondta Komor Gyulának, tegnap volt, jól emlékszem, tegnap. Itt játszottam a bódében s ott laktam a kis hotelben. Kolozsvári színész voltam Dióronál. Beh kár volt a szinkört oda telepíteni a város végére, ez a hely az igazi.

Hja, azóta Tspi a Vigszínház egyik igazgatója lett, a Színészegyesület tanácsosa, akit áldanak a vidéki színészek hiszen 196-nak a felmentését intézte el.

— Sajnos Halmos Jánost nem tudtam kibozni a lövéssárból, mert a háboru kezdetén már bent volt. De ha azóta jött volna hozzám! Hol van, küldjétek hozzám. Szép s még a hangja, szép fiu — ugy-e jó színész?

Igeneltünk Tspinak, akia egy szép karriér fény ragyog.

— Most, mondja a gyermekvilág Komor Gyulája szikrázó kedvességgel, megnézzük a vidéki társulatokat. Voltunk Kasától Tamessvárig mindent. A temessvári színházat kitérő. Csak szőjjelnezzünk mindent. Most Kolozsvárra megyünk Janovicshoz.

— Itt Nagyváradon a kiállítás a Csárdás királynőnek pompás. Erdélyi izlésére vall. Pompás ez az előadás. A primadonna, Zsigmondy Anna, igazán elsőrangú színésznő, szépen énekel, játéka kifejező. Tempa jeles színész, mesterien táncol, Dózsa István erősen halad, karakterisztikus. Ma délután meghallgattuk Bihari Sándor szép énekét. Sajnáljuk, hogy Polgár Mariaka nagyszerű művészi alakítását nem láthattuk. Az ő eleven-ségét, az ő kedvességét, intelligenciáját, izlését, ötletességét!

— Talán színházat vásároltok? kérdezte munkatársunk.

— Nem, hanem lapokat. Színházi tröszt már van, a Beöthyé. Mi az újságokat vásároljuk. A Tiszántúl éppen jó kézhöz lenne nálunk. Amilyen finomul kezeli a színházat, amelytől sokat kíván, de mindenben segít, ami ehhez szükséges, az nekünk nagyon tetszik.

A közönség figyelemmel nézte a vendégeket, felismerte Tapolczait, szeretettel üdvözölte a kiváló művészt és Komor Gyulát, „szíri huncut kómányseprőt.“ Mindkettőjüknek láthatólag jól esett ez, de mégse nyilatkoztak, hisz akarnak innen elválni. Biharit, Vigh Manceit vagy Tompát és Dózsat. Hogy Vigh Manceit elvigyék, mondta egy maliciózus, nincs olyan szerencséje Erdélynek.

Nem építhetünk a háboru végéig.

A miniszter nem enged addig építhetni.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a városi vízmű régi telepét a mostani gőzüzem helyett villamos üzemre rendezi be s e célra új, nagyobb géptelepét építene.

A közgyűlés határozatát a miniszter most küldte vissza. A tervezet ellen műszaki kifogásokat emel s módosításokat kíván. Így a többek között a gépházat nem a terv szerinti 50 centiméterrel, hanem 150 centiméterrel kívánja emelni.

A város által hangoztatott sürgősséget nem látja a miniszter beigazolva. Most a szén drága s a háboru alatti építés is megdrágítaná a víz előállítását és a sürgős építés által elérni vélt megtakarítás legfeljebb évi 9000 korona lenne.

Nagyobb megtakarítás csak az esetben volna elérhető, ha a víztelep hajtására szükséges áramot, mint többlet energiát, a villamostelep önköltségi áron alul adja, ez azonban nem helyesíthető, mert nem csak a szén, de az amortizáció, a személyi és fenntartási költségeket a többlet-energiánál is fel kell számítani. Így évi 9000 koronánál nagyobb megtakarítást számítani nem lehet, de az építés állandó drágulása, valamint a tömítő ólom és fémárak beszerzési nehézsége még ezt is bizonytalanná teszik.

A várost tehát azzal, hogy a tervezett telepet mult évben meg nem építette, nagyobb kár nem érte.

Nem valószínű ugyan, hogy a háboru után az építési árak hirtelen lényegesen csökkennek, de a munkások és a hadigépek felszabadulása folytán legalább biztosítva lesz az építkezés lebonyolítása, amíg jelenleg ez is alig érhető el.

A város vízhálózatban a jelenlegi rendszer mellett sem szenved, sőt azt a közönség most is túlzott mértékben használja. A napi 2000 köbméter több víz tehát, amire az új vízmű kiépítése után számítani lehetne, a mai készlet okasertű felhasználásával könnyen megtakarítható ott, ahol a fejenként és napenkénti vízfogyasztás 240 literen felel van.

A miniszter kijelenti, hogy ezek figyelembevételével a tervezett vízmű, illetve géptelep kiépítése sem műszaki, sem gazdasági, sem közegészségügyi szempontból nem mutatkozik halaszthatatlan szükségessé s a terveket, a műszaki kikötések mellett, azzal hagyja jóvá, hogy az építés csak a háboru után kezdhető meg.

A miniszter ezen elhatározása mindenestre a mai háborus viszonyok teljes ismerete alapján keletkezett, mert eltekintve attól, hogy a gépekhez szükséges fémek hiánya miatt a gépek ugyanis csak a háboru után készülhetnek el, a mai munkáviszonyok folytán, mikor egy közönséges napszámcsanak napi 7—8 korona bért kell fizetni, csak óriási költséggel lehet építeni.

A háboru utáni időig majd csak kibírjuk az addigi viszonyokkal is.

Kritika a rendőrségről.

Egy urinöt vásárlási nézeteltérés miatt előállítottak.

Ormai Arminét vesztegetés vétségével vádolta az ügyészség, mert 1916 október 27-én Bass András rendőrnek, mikor elő akarja állítani, 2 koronát adott azért, hogy ne kísérje a városházára.

A vádlott beismeri, hogy adott két koronát, de később visszakérte.

Az elnök: Mondja el, miért adott pénzt a rendőrnek?

A vádlott: A Körösparti áruházban szövetet vásároltam s kértem, hogy a bélést ne vágják le. Azt mondták, ha nem felel meg, visszavessék. Elvittem a szövetet szabni. A szabó kezdte szétszedni: feslett, melyos szövet volt, amit nem lehetett szabni és vésálni. Visszavittem a szövetet, vissza is fizették az árát, de már bizalmatlan voltam s a bélést is vissza akartam adni. Az útlejtulajdonos nem volt ott, másnap odamentem s a kereskedő neje, Rosenzweigné mondta, hogy beszélt az urával, de a bélést nem vesszük vissza. Erre azt mondtam: látja nagysád, a férje a szövetet is megcsalt volna, ha a szabóm nem figyelmeztet. Rosenzweigné azt mondta, a nevemet kérdezte, nem akartam megmondani. Rendőrt bívtam, aki fel akart kísérni a rendőrségre. Magréműttem. Készségbeestem. Adtam neki két koronát, de visszakértem tőle. Nem tudtam, hogy büncselekményt követek el.

Bass András rendőr elmondja, hogy amikor a Körösparti boltba hívták, a vádlott nagyon fel volt havilva. Rosenzweigné és neje követelték, hogy állapítsam meg a személyazonosságát. Nem akarta a nevét megmondani, erre kértem, jöjjön velem a rend-

öröszre. Veszítodott a a kihidósi két korona: adotti, de a pénzt a földre dobtam.

Az elnök: Mag volt ijedve a negyedik asszony?

A rendőr: De nagyon.

Nagy Béla bíró: Miért avatkozott be a dologba, mikor nem volt bírány? Hogy lehet valakit teljesség nélkül előállítani?

As elnök (a rendőrhöz): Rosszul vannak meguk állapota.

Nagy Béla dr: Maga bárki felszólításra akérik előállít? Hajlandó bárkit a rendőrségre vezetni?

A rendőr: Sírítette a boltosnét.

As elnök: Az magánvádról üldözendő cselekmény, abba maga nem avatkozhatik.

— S maga mondta most, hogy nem hallott sértést, sem botrányt. Nem jól tudja, mit kell tenni, rosszul tanítják megukat a rendőrségnél.

Farkas István kir. ügyész a vádat fenntartotta.

A bíróság O. A.-t a lpr. 326. §-ának 1 pontja alapján a vád alól felmentette. Az indoklás kiméli: a vádlott ugyan beismeri, hogy a rendőrnök, mint közhatóság tagjának 2 koronát adott azért hogy, elő ne állítsa: tekintettel azonban, hogy csak magánvádról üldözendő cselekményért lehetett felelősségre vonni, a rendőr túllépte hatáskörét, mert a vádlottat nem lett volna szabad előállítani.

A bíróság ötös tanácsának elnöke **Ember Géza** táblabíró volt, ügyész **Farkas István**, jegyző **Rimóczy József** dr.

A felmentési kérelmek újabb szabályozása.

Felmentés iránti kérelmek ezután csak szóbelileg adhatók be.

A felmentések revíziójával kapcsolatban **Szurmay Sándor** honvédelmi miniszter tegnap rendeletet intézett Bihar megye állapánjához, amelyben a felmentési kérelmeknél és javaslatoknál követhető eljárást: újból szabályozta. A terjedelmes rendelet főbb vonásaiban a következő:

A már benyújtott, de még el nem intézett kérelmeknél és javaslatoknál meg kell különböztetni, vajjon az első ízben beadott felmentésre vagy pedig egy már engedélyezett felmentés meghosszabbítására vonatkozik.

As első esetben, mikor a felmentés első esetben kérelmezettik, ha a kérvény április 20-ika előtt beérkezett: azt az eddig követhető gyakorlat szerint kell elintézni, minden április 20-tól beérkezett kérvényt pedig a kérvényeseknek vissza kell adni, mert:

„1917. április 20-tól kezdve írásbeli felmentési kérelmek vagy javaslatok egyáltalán nem terjesztendők fel; kérelmét mindeki szóbelileg adja elő a községi előjárásnál (polgármesternél.) A kérvény, — illetőleg ahol a felmentés valamely hatóság, intézet, vállalat stb. részéről javasoltatik — a javaslat ugyanolyan névjegysébe való felvitel után intézendők el, mint ami ilyenek a felmentések revíziója számára használatosak.”

Vagyis április 20-tól kezdve a felmentések elődöntésére hivatalos fórumok (konv. kar. parancsnokság) joga megszűnik, es időponttól kezdve csak véleményeznek, a döntés azonban a honvédelmi minisztérium kezében van.

A második esetben, midőn a kérvény egy engedélyezett, de április 30-után lejárt felmentés meghosszabbítására vonatkozik: a kérvény, illetőleg javaslat nem terjesztendő

fel, hanem a kérvényesöknek visszajuttatandó.

A rendelet végül kimondja, hogy a már bevonult, de még a megőrzés országban lévő egyének felmentési kérvénye szintén a feletti eljárás szerint intézendők el, a hadseregben lévő egyének felmentése pedig — amely csak kivételes es iken időkolt esetben lehetséges — az illető szakminiszter véleményétől függ, aminek alapján véglegesen szintén a honvédelmi miniszter határoz.

3246 kilogramm paraffingyertya.

A Rejtélyes Gewürz s a két Salamon.

Berkovics Bernát ügynököt, ezelőtt magánhivatalnokot, 4 gyermek atya, árdtágitás visszafizetésének vétségével vádolta a királyi ügyészség. **Berkovics** 1916 november elején 3246 kilogramm súlyú paraffingyertyát vásárolt **Tischler Mihály** kereskedő részére s a vételt közvetítette.

A vádlott előadta, hogy iparigazolványa van, törvényszékiileg is bejegyzett, december óta **Tischlerrel** megismerkedve, annak **Gewürz** nevű megbízottja megbízást adott neki 2—3 szeker gyertya vásárlására. Ő **Weinberger Jánostól** egy Erdély felé le nem szállható vagon gyertyából 3246 kilogrammot 7 korona 60 fillérjével összevásárolt. Ő **Tischlernek** 8 koronáért adta el, a marcot is beleszámítva. Előlegül 5000 koronát adott s 3 havi fizetést ígért saját nevében.

Elnök: Eddig soha beszélt **Gewürz**ről, két tanu, **Rappaport Salamon** és **Lefkovics Löw Salamon** nagyszerűen igazolták magának, hogy maga egyenesen **Tischlerrel** kötötte meg az üzletet. Most jön **Gewürz** ur. Hát **Tischler** csak szatócs, itt a hivatalos irás róla. **Tischler** magának megbízást nem adott s hogy vásárolhatott volna maga három métermássa gyertyát, mikor nincs semmije. **Tischler** pereli magát?

Vádlott: Igen, így azt hiszi, hogy hozzájut követeléséhez. Az áru most sincs kifizetve.

Tischler Mihály tanu: — Bitts, wann es möglich ist, deutsch...

Elnök: Naszódni kereskedőnek kell tudni magyarul.

Tanu: Igen. **Berkovics**nek megbízást adtam, vegyon 2—3 szeker gyertyát, erre **Gewürz Herminával** küldtem **Gewürz Manó**nak 5000 korona előlegét, aki átadta **Tischler**nek.

Elnök: **Gewürz Manó** eltűnt a föld színéről?

Tanu: Nem tudom hova lett.

Elnök: Maga szatócs, ilyen nagy mennyiségű gyertyára nem lehetett szüksége.

Tanu: A szekerek nem jöttek egyedül, 2—3 jött csak fel, **Naszódról**, **Kolozsvárott** nem volt gyertya, gondoltam jó lesz, ha bevásárolok.

A két **Salamon** nem jelent meg tanuak.

Farkas István királyi ügyész a vádat megokolja.

Medvigy Gábor dr védő vitatja, hogy vádlott vétkezes volna, mert mint kereskedő gyertyát vásárolhatott, mint bejegyzett ügynök pedig azt közvetíthette.

A bíróság bűnösnek mondta ki **Berkovicsot**: az árdtágitás vétségében s ezért 500

korona fő s 100 korona mellékbüntetésre ítélte. **Ügyész** és vádlott fellebbestek.

A bíróság elnöke **Ember Géza** táblabíró volt, ügyész **Farkas István**, jegyző **Rimóczy József** dr.

Kertész Sándor bukása.

Kertész Sándor nagyváradí konfekciós-kereskedő 1914-ben fizetésképtelen lett s a csődöt ellene megindították. A tömeggondnok **Bock Alfréd** dr ügyvéd lett. Közben két végrehajtást is vezettek ellene s a csőd-tömeggondnok olyan tételre skedt, hogy vétkezes bukás vétsége miatt az eljárás **Kertész** ellen megindult.

Szöllőssy Gyula tanácselnök vezette a tárgyalást. **Kertész Sándort** azzal vádolta az ügyészség, hogy merész üzletekkel idázte elő bukását, könyveket nem vezetett, mérleget nem készített. A vádlott tagadta, hogy bűnös volna, mint rendez kereskedő vitte ügyeit, rendez életet élt, szeszvedéllyel nem voltak, havonta 400 koronába került a háztartása, költségei nem voltak, spekulációt nem üsöt.

Bock Alfréd csődtömeggondnok, jelenleg katonai szolgálatot teljesít, elmondja, hogy **Aruraktár**, **Böröndgyári** részvényeket 9600 korona és **Ujvárosi Takarékpénztári** részvényeket talált a vagyontételek közt: 6400 korona értékben, ezek nem bírtak megfelelő értékkel. Telált 142 vég vászonról egy tételt, 29000 korona értékben s a rakárban összesen 6 és fél méter vászon volt. Valószínűleg eladta a vádlott, de a vételárul nem számolt el.

Kertész: Azt mondta az ügyvéd ur a múlt héten, hogy mindenféle kellemeitenséget fog urkam szeszni. Veitem kiothot...

Elnök: Csak a vászonról beszéljünk.

Vádlott: Hát eladtam a vászont.

Bock Alfréd dr: A vádlott vádjait ellen nem védekezem. A köcsadós könyveiből semmit se lehetett megállapítani 1908-ig a hiteltelősége van adat, innen 1914-ig nincs, az adóokról valami van. Menyi árat rendelt, kinek mit fizetett, erre nincs adat.

Vádlott: A clothot paplans huztam.

Elnök: Volt ott sok paplan?

Bock dr: Kevés. A csőd nincs befejeve, az ingatlanai nincsenek értékesítve, sem a részvények. A Magyar Bank és **Böröndgyári** részvények nem képviselnek értéket, az **Ujvárosi Takarékpénztár** kétéves. Hiteltelőségek marad 20 százalékos. A passzívák 47074, az aktívák 44128 koronát képviselnek.

Medvigy István dr ügyész a vádat fenntartja, **Thury Kálmán** dr védő kimutatja annak tarthatatlanságát.

A bíróság **Kertész Sándort** bűnösnek mondta ki a vétkezes bukás vétségében, mert üzlete a kisipar köréi túlhalszó kereskedelmi üzlet, s ennek dacára könyveket nem vezetett, mérleget nem készített. Ezért a 92. § alkalmazásával 200 korona pénzbüntetésre ítél, esetleg 20 napi elzárásra. Megállapítja a törvényessé, hogy mellékületek, ház és részvénytpekulációk nem okosták bukását, hanem a szerencsétlen viszonyok. Beismerés és büntetlen előlétele anyhitő körülményűi szolgáltak. Az ítélet jogerős.

* „**Korona szappan-por.**” Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfőhétre mos, a ruhának nem árt, minden esomagon a törvényszéki vegyészai tanuivány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: **Farkas István**, „**Apolló drogeria**” Nagyvárad. Telefon 13—02.

150 métermázsa szappannal árdrágítás

A Btkv. 82. §-a alapján felmentés.

Schwartz Hermann árdrágító visszaélés miatt elűt Ember Géza táblabíró tanácsos előtt. Háboru idején 150 métermázsa szappant szerzett össze.

Vádolt elmondja, hogy eladás céljából vette a szappant. 1912-ben iparengedélyt nyert só, liszt, főzelék árusítására és sóvelő-malomra. Nagykereskedő volt. A szappant befoglalta a rendőrség a Sillágyi Dezse-utcai raktárban, mely a Kereskedelmi és Forgalmi Banké.

Elnök: Liszt, fűszer és sókereskedésre volt igazolványa. A szappant feloldták a várat alól. A nagyváradai Kamara átirata jelenti, hogy lisztkereskedők nem foglalkoznak szappankereskedéssel, csak a kiskereskedők. Mesev Lajos szappangyáros igazolja, hogy 1916-ban viszonteladásra vásárolt tőle a vádolt szappant, Rothbart Edéltől is.

Kabos Béla dr.: Zsivadék és fűszerrel háboru előtt nagyban kereskedett vádolt, tanúkkal igazolom.

Spitz Sándor tanu: Járt Schwartz üzletében és raktárában látta, hogy Schwartznak volt 25-30 métermázsa szappan.

Farkas István ügyész: Csak 1916-ban, mondja egy vádlottal a vádlottnak, foglalkozott szappannal, mikor zakvirálták a lisztet. Aki tőle lisztet vett, kapott egy darab szappant. Mikor volt az?

Tanu: Nem tudom.

Kabos Béla dr.: Kocsikenőcsöt és zsivadékokat vagontelekben vásárolt?

— Igen.

Bíró József tanu: igazolja, hogy Schwartz háztárába volt, kocsikenőcsöt vett, a szappanról azt hiszem...

Elnök: Nem hiszem, látni kellett, ez nem szakvélemény.

— Nagykereskedő volt, zsivadékokat vagonra rendelt. A szappanra nem emlékezem.

Kabos Béla dr.: szállítási igazolványokat mutat be, hogy az érkező szappanszállítmányok vélellenül torlódnak össze Nagyváradon, vádolt el akarta szállítani különböző helyekre.

Farkas István ügyész: Vádolt mellékesen foglalkozott szappannal, nem hivatás szerűen. Árdrágító.

Kabos Béla dr. védő: A törvény házagos, mert háboru alatt keletkezett. Hasonló esetben a budapesti tábla már jogerősen felmentett egy vádlottat. Idéz Degré művéből, amely az árdrágítási judikatúrát tartalmazza. Az ítélet a 82. §-on alapul. Vádolt nagyban kereskedett szappannal. Felmentést kér.

A bíróság a vádlottat a Btkv. 82. §-a alapján felmentette, mert jóhiszeműen gondolta, hogy iparigazolványa alapján szappannal kereskedhetik s azelőtt is nagyban kereskedett szappannal.

A királyi ügyész fellebbszett az ítélet ellen.

* **Gyönyörű vérszék erre** a nő legszépe. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát elűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apollo” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utí 7/B Rimanóczy-palota.

..HIREK..

* **Missió-éjtatosság az olasz templomban.** Az olasz plébánia templomban az egész héten át tartó missió-éjtatosság befejezéséhez közelít. A hívek nagy számmal hallgatták meg naponta azokat a gyönyörű szónoklatokat, amiket Aronffy Ferenc és Szinek Sándor lazarista atyák tartottak naponta kétszer, délelőtti 9 órákor és este fél 7 kor. Ma van a missió-éjtatosság utolsó előtti napja. Ma reggel 7 kor, fél 8 kor szentmisék lesznek, 9 órákor lesz a missió-éjtatosság, d. e. 10 órákor csendes szentmise. D. u. 6 órákor rózsafűzés és este fél 7 kor a második missió-éjtatosság. Vasárnap, a missió-éjtatosság napján reggel 7-kor és 8 kor csendes misék, 9-kor predikáció, utána ünnepi szentmise, a misék alatt állandó áldostáncok. Délután 3 órákor litánia lesz, délután 6 kor kezdődik a rózsafűzés és este fél 7 kor lesz a befejező szentbeszéd. Utána pápai áldás, mellyel teljes búcsu van egybe kötve. Imrik S. Zoltán tb. kanonok, plébános a hívek nevében, megköszöni a missió-éjtatosság lazarista atyjának a missió-éjtatossággal járó ön feloldozó fáradságát a végül a Te Deummal ér véget a missió.

|| * **Bíró Szentkereszt Zsigmond alapítványa.** Bíró Szentkereszt Zsigmond, a nagyváradai kir. ítéltábla volt elnöke, belső titkos tanácsos és neje a kelezvárdai magyar kir. tudományegyetem jogi karánál 2000 koronás alapítványt tett le, amelyért a kultuszminiszter a volt táblai elnöknek köszönetét nyilvánította.

* **Tisztviselők fizetése meglese.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a minisztérium utasította a pénzügyminisztert hogy a tisztviselők fizetése meglese előkészítéséhez fogjon hozzá. A kormány a javaslatot a parlamentben soronkívül keresztülhajtja. A javaslat a tisztviselő kongresszuson határozottakon alul marad, de *jelentékeny lesz.*

* **Ipolyi Keller Gyula és munkatársai.** A földművelésügyi minisztérium nagyváradai kirendeltségénél tegnap esaládi szénaszerű üzemeltető volt. Megérkezett Ipolyi Keller Gyula igazgató, akit az erdélyi állatvadász szakszervezetért és lebonyolítása ért miniszteri tanácsosa nevezett ki a királyi kegy. Valóbar, az a nagy szervező és áttekinthető orv a menekültek és a társadalom teljes megerősödésére vitte keresztül azt a nagy, szinte megoldhatatlannak látszó feladatot, amelyet nemzeti szempontból is kitűnően sikerült rendezni a a székelyek hállája kísérelt az akolót ma is és még sokáig. Ezért méltó címen tüntette ki őt a király a az alkalomból a kirendeltség összes tisztviselői Davida Lajos dr. titkár vezetésével tisztelegtek Ipolyi Keller Gyulánál. — Davida Lajos dr. titkár üdvözölte a miniszteri tanácsost a szeretetéről és örömeiről adott ékes szavakban kifejezést. Ipolyi Keller Gyula munkatársaira, a tisztviselőkre hártotta az érdemet a kiemelte, hogy való együtt a kirendeltségnek hat tagja kapott elismerést munkásságáért.

* **Ár — magyar báró.** A M. T. I. jelölése szerint, mint budapesti tudósítónk telefonálja, Ofelága Árs vezérrezedések, vezérkari főnökek a magyar bárói méltóságot adományozta.

* **A hadi gondozókat** ösztönző bizottság tegnap délután rövid ülést tartott a városkázán, amelyen Imrik S. Zoltán tb. kanonok, Sulyok István eszperes és Lövenstein Zsigmond tagok, dr. Cseresnyés Béla tb. tanácsnok előadó és Soós István jegyző voltak jelen. A bizottság tagjai megbeszéltek a hadigondozók ösztönzésének módjait. A lakosok vállalkoztak arra, hogy tanulókat összehívják a megállapodnak a tervezet fellett, amelynek alapján a hadigondozó tisztséget vállalók névjegyzékét összeállítják. — Örömmel vette a bizottság tudomásul, hogy dr. Cziffra Kálmán főispán és neje elnöknek jelentkeztek a hadigondozó tisztség elvállalására. Elhatározták, hogy a hadigondozókra vonatkozó miniszteri rendelkezést tájékoztatásul 200 példányban kinyomatják. Megállapodott a bizottság abban is, hogy május 2 án újból értekezletet tartanak, amelyen bemutatják az ösztönzésre szolgáló tervezetet.

* **Külföldi tisztek.** Az ellen-séggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül Praprotnik Ede 70. gyalogezredbeli századot a hadidíszítványok katonai érdemkeresztjével, Csordasics Ferenc 101-ik gyalogezredbeli századot pedig újlagos legfelsőbb díszítő elismerésével a kardok egyidejű adományozása mellett tüntette ki.

* **Igazgatói kinevezés.** A Gulácsy Endre helatával megüresedett Nagyvárad olasz állami elemi iskola igazgatói állására a vallás- és közoktatásügyi miniszter Porényi György állami iskolai tanítót nevezte ki — Porényi mintegy 7 éva tagja a nagyváradai állami iskolai tanítótestületnek. Néhány éve a kir. tanfelügyelőséghez nyert beosztást, hol tudásával és közszolgálatával feljebbvalói megelégedését, szeretetét is kiérdemelte. Igazgatórá történt kinevezése munkásságának jutalmaként a múltan Porényi a helyi viszonyoknak is képes is merője, kinevezését mind a múltan örömmel fogadták.

* **Sebesült és beteg tisztek jelentkezése.** Mindazon tisztek (havidíjasok) és tiszt (havidíjas) jelöltek, akik a harcóról visszatérve, betegségük miatt, vagy mint lábadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik pöttestnél vagy az állomásnál könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek f. évi április 25 én d. e. 10 órákor (Kossuth Lajos-u. 15/a I. em.) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Fülöpp Artur altábornagy, állomásparancsnok.

* **Kiss Gizella aranyékezei.** Tegnap állott a törvényszék előtt Kiss Gizella egy csinos leány, akinek azonban ezidőszaki kísérője egy fogházor volt. Aranykarprero, aranyors, aranygyűrű a egyéb aranyesemű ellopásáért vádolta az ügyészség. A nagyváradai eszperes azt mondja, hogy háboru előtt volt a a gazdája adta neki, a budapesti lopások gyszuja ellen azonban tiltakozott. A bíróság elnapolta a tárgyalást, hogy megidőshesse a tanukat.

*** Egy tanítójeleit kitüntetése**
Czier Károlyt, a 12. honvéd gyalogezred onkéntes tizedesét, a helybéli római kat. tanítóképző II. ed. éves növendékét a király az orosz fronton az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a II. osztályú szívet érdemmel és a Károly-keresztvel tüntette ki.

*** Arany-Ünnepély Nagyszalon**
tán. Nagyszalonra Arany János polgári leányiskolája és a vele kapcsolatos női kerületi szakfolyam április 21-én és 22-én Arany-Ünnepélyt rendez. A műsor a következő: 1. Prób. Irtó: Csizmadia Aladár. Mordja: Hadházy Ilona. 2. Arany János Rációziné c. versét szavalja: Schwartz Róza. 3. Chován Kálmán: Magyar táncok. Zongorán 4 kézzel előadják: Berkes Ilona és Csáky Irén. 4. Arany János: A varió lányok. Megjelenítve előadják: Freiberg Erzsébet, Varga Jusztina, Csáky Irén, Weiss Róza, Katona Juliánna. 5. Arany és Petőfi barátsága. Irtó és felolvassa: H. Fekete Péter igazgató. A felolvasás közben Petőfi S. Arany Jánoshoz c. versét szavalja Ellmann Klára polg. isk. Petőfi S. Arany Lacinak c. versét előadja Barta Klára. Arany János Emlények c. versét szavalja Székács Zsuzsanna. 6. Gyereksza édes anyám... Néptalálódás Arany J. gyűjteméből. Női kar; előadják az iskola tanulói. A megzenésített előszoja Bacskinsky Margit. A zongora kíséretet játsza Szathmáry Alice. Szünet. 7. Arany János Cseládi kör. Megjelenítve előadják: Szató Zsuzsanna, Freiberg Erzsébet, Bacskinsky Margit, Kucsera Erzsébet, Kenéz Erzsébet, Halmasán Magda, Katona Erzsébet, Kulin Julianna és Végh Gizella. A szöveget mondja Szathmáry Alice. 8. Arany János — Révfy Géza: Rozgonyiné. Melodráma. Szavalja Székely Margit, zongorán kíséri Szathmáry Alice. 9. B. Godard: Valse I. Paderewski: Menuet. Zongorán előadja Barta Klára. 10. Oláh Gábor Arany János c. versét szavalja Rácskay Mária. 11. Arany dalok: A hegedű szőzete lája... Igyunk... Női kar, előadják az iskola tanulói.

*** A királyné.** Magyarországon május havában elcsúszban ünnepi születésnapján koronázta királynak ifjú hitvesét. A Társaság, mely három éves fennállása óta a magyar uralkodó legkedveltebb szociális hatálya lett, ebből az alkalmából a királyné címmel ünnepi számot ad ki. Félújság oldalán albumszerű díszes kiadásban készül a Társaság ünnepi száma. Szövegrészt előrangú írások, illusztrációk felölelik a feltehetően bizonyos egészen életkor gyermek korától lejárta át a koronázás magasabb ünnepéig. A királyné számot, mely műnyomó paphoz a Társaság ismert kiadás formájában fog megjelenni, mindenképp, aki a lapra legelőbb egy félévre előfizet, ingyen kapja. Mint külön szám 1 korona 50 fillérbe kerül, mely összeg postautalvánnyal a Társaság kiadóhivatalának (Budapest, IV., Reáltanoda utca 18. szám) lesz mielőbb beküldendő, mert a papírhányra való tekintettel az ünnepi szám példányainak mennyisége csak az előzetes megrendelések arányában lesz megállapítható és a szám megjelenése után sem dohánytörvényekben, sem könyvkereskedésekben nem lesz kapható.

*** Husvétgyűjtés.** Butyka Lajosné husvétgyűjtése a kórházban levő katonák részére: özv. Krausz Samu 10, Deutsch K. I. 10, Ipolyi-Keller Gyuláné 10, Korbély Józsefné 10, Lukács Gézáné 10, dr. László Aurélné 25 tojás és 30 K, dr. László Aurél 20, Tabéry Árminné 5, Keller Józsefné 3, Bakó István 10, Papp Dezsőné 10, Materny Imréné 3, Sebész Szeverné (P. Holló) 10 tojás és 20 K, Bartha Samu 5, Klizó Miklósné 5, Voit Oltóné 400

drb. sátemény, Boikis Viktorné 5 K, Meluch Lajosné 4 korona.

*** Halálozások.** Oláh Ferenc tekintélyes hentes iparost súlyos gyász érte: édesanyja: özv. id. Oláh Ferencné szül. Czimer Viktória élete 86 évében elhunyt. Nagy rokonság gyászolja. Temetése ma, szombaton, április 21-én délután 4 órakor lesz a Körsz utca 59. számú háztól. — Korbutz Péter nagyváradi bérkocsi tulajdonos élete 51. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Ötven és nyolc gyermeke gyászolja elhunytát. Temetése holnap, vasárnap, április 22-én délután 2 órakor lesz a Vízvezeték u. 18. sz. háztól.

*** Az Iparos Kör közgyűlése.** Az Ipartestület kebelében léteztetett Iparos Kör tagjait tisztelettel tudatjuk, hogy a Kör rendezési közgyűlése folyó hó 22-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor fog megtartani. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Tisztelettel Czeglédy Jermolák, közli elnök.

*** Temetések.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután Márkutz Sándor régi nagyváradi polgár, 48/49-iki honvéd temetése. A gyászhalál megjelentek a rokonok, barátok és a gyászba került család tiszteltjei. A temetési szertartást Horváth Endre, Papp György (s Popovics Vazul) gr. keleti felkészek végezték. A bszentelés után a szobránál szűbb koszorúkkal borított díszes ércoporsót fellették a négyes fogatú fűveg díszkocsira és az imponálás gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. — Szintén tegnap délután ment végbe az általános szűmért és tisztelt iparos polgár Rácz Lajos temetése. A Szecsény utcai gyászházban nagy részvétel közönség jelent meg, hogy az utolsó végtesítést megadja. A temetési szertartást dr. Lestyán Endre plébános végezte, az egyházi szertartás után a négyes fogatú fűveg díszkocsin a vasúti ércoporsóban nyugvó elhunytat a Rulikovszky temetőbe vitték és ottan a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték. — Mindkét díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetőjében vállalták nagy pontossággal rendezte.

*** Értesítés.** Tudatjuk a feltevéseinkkel, hogy az V. hadiközelem 5 és fél és 6 százalatos cimletel a kaptott pénztári ellátásmegnyilvánításban hivatalosan átvethetők. Nagyváradi Ipartestületi Hitelesítésközvetítő, mint az O. K. H. tagja, Mersy Mihály u. 4. sz. a

*** Gépközlelő és továbbképző tanfolyamok.** A helybéli állami fa és fémipari szakiskolán folyó évre programmba vett második lokomobil közlelő, általános mezőgazdasági gépközlelő, üzleti fogalmazás és könyvviteli tanfolyamokra a beiratkozások megkezdődtek. Az intézet igazgatója felhívja az érdekelteket, hogy beiratkozás céljából mielőbb jelentkezzenek, mert a tanfolyamok megkezdése az idő rövidségére való tekintettel f. hó 25-én túl nem halasztható. A lokomobil tanfolyamra felvétetnek a 16 ik életévüket betöltött szakiparcsok, gyári munkások és gazdák. Az általános mezőgazdasági gépközlelő tanfolyam a mezőgazdaságban használt összes erő és munkagépek ismeretése. Az üzleti fogalmazás és könyvvitelés tanfolyamokra nők is felvétetnek.

*** Felszámoltó MÉRÉS** biztosítást árul 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Kocsia és üzleti alkalmazottak** állandó alkalmazására felvétetnek Veiszlovits Adolf és Fia cégnél.

*** Köhögés, hurut, rekedtség és elnyelődés ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas-féle hurut szelétke.** Ára 1:20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy-váradi, Rákóczi-ut 7/B. Tajkorszakla kapható.

*** Asztalos segédek** felvétetnek állandó alkalmazásra Veiszlovits Adolf és Fia cégnél.

*** 5 hold szőlő** és gyümölcsös hasznosbérbe, esetleg felébe kiadó. Értekezhetni Magyar Bankban Szent László-tér.

*** Irodahelyiség** céljára alkalmas 3-4 szoba május 1-től kiadó. Feltételek megtehetőek a „Fekete Sas és Zöldfa” szociális irodájában. (Sas passage, telefon 14 00.)

*** Harmadik polgári járó** az elvállalja elemi iskolás fiúk tanítását. Cím: Bay Kálmán Temető utca 9. szám.

Legújabb táviratok.

Harctereinken nincs esemény

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) (Hivatalos.) A három harctér egyikén se volt nagyobb harci tevékenység. *Höfer*

A háború humora.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Orosz lapok szerint Gorodov orosz nagyvezér a volt cárral szemben, mint Romanov Miklós ellen kárpótlási keresetet indított, mert 1910-ben 5 évi szibériai száműzetésre ítélte.

Tönkremenőben az angol halászat.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Daily Telegraph szerint az angol halászhajók elsüllyesztése következtében az angol halászat 64 százalékkal csökkent.

Szöknek az orosz katonák.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Stockholmi jelentések szerint a Pravda jelenti, hogy az orosz katonák szökevények száma egyre nő, veszedelmesen csökkent egyes ezredek létszáma, némelyiké a felére.

SZINHÁZ.

Heti műsor

Szombat: délután: Névtelen asszony.
Szombat este: Csárdás királynő (első szereposztásban)

Vasárnap délután: Asszonyfaló.
Vasárnap este: Csárdás királynő (első szereposztásban.)

Bárlelszünetben és bárlelszünetben

Még tart a jegyostrom a Csárdás királynőért.

A színház vezetősége már összeállította a jövő hét műsorát is és csak természetesen, hogy a jövő hetet is a Csárdás királynő uralja.

Ebből a hétből még két nap van hátra, a szombat és a vasárnap, de ezekre az előadásokra képtelenség már ma jegyet kapni. Pedig a közönség nem kimél sem áldozatot sem fáradságot, hogy jegyeket jusson, sőt már valószínűsítik, hogy a jövő héten a színház pénztár körül: hátha sikerülne valamely szerencsés jegytulajdonostól helyet kapni.

Ezek a kisérletek azonban a legtekintélyesebb mérés mellett sem vezettek eredményre, mert ha valaki már jegyhez tudott jutni, az a világot sem mondana le megelégedés küszöbén szerzett jogáról. A színházi pénztárnál korai reggeli kezdve olyan tolongás van, zúg — mondjuk — egy trafik vagy lisztbolt előtt.

A jövő hét folyamán: hétfőn, kedden, szerdán bérletszűnésben kerül színre a Csárdáskirálynő, a többi napokon pedig bérletben.

A színház vezetősége azonban ez uton értesíti a bérletket, hogy akik bérletben nem óhajtnak jogukat érvényesíteni, azok adják át helyüket a színházi pénztárnak, amely készségesen gondoskodik azok értékesítéséről.

A délutáni előadások. Mindkét délután színházi előadásra a jegyek már a mai naptól kezdve válthatók a színházi pénztárnál. — Szombaton délután a szenzációs határu bűnügyi dráma: A névtelen asszony kerül színpadra. A címszerepben Gazdy Arankaival; vasárnap délután pedig az Asszonyfő, az a bűbájosan kedves operatta, amelyet bemutatója óta mindig a legnagyobb szeretettel fogad a közönség.

KÖZGAZDASÁG

Vásári árjegyzék:

	Árak	Forgalom
Tiszta buza	K 41.50	mm.
Ross	33.50	"
Árpa	33.—	"
Zab	40.—	"
Tengeri	40.30	"
Burgonya	28.—	"
Borsó	1.40	"
Lencse	1.40	"
Sab	—80	"
Köleskása	2.00	"

Liszt.

	Árak	Forgalom
Láng	K 1.06	
Zsemlye	—70	
Fehér kenyér	—54	
Barna kenyér	—50	

Takarmányféle.

Szalma fuvarral 100 kg. ként	K 48—58	—
Szalma	8—10	—
Alom szalma fuvarral 100 kg. ként	7—8	—
Zsupuzalma	9.60	—
Lucerna v. lóhere	60—80	—

Tüzifa.

Bakk ürkm. fuvarral	K 29	—
Tölgy	29	—
Cser	31	—

Vegyesek.

Marshaus I. osztályu	K 8—8.80	
Óbor literje	6.—	
Ujbor	4.—	
Szilvapalinka literje	10.—	
Szesz literje	10—11.50	
Mész mm. kint	40.—	
Szalonna kg. ként	9.60	
Verezhagyma	—70	
Fokhagyma	5.—	
Barnakenyér	—50	
Szalonna, nyers friss	9.60	
Köleskása kg. ként	2.—	
Sertéshús	7.40	
Jahús	5.60	
Egy liter kórolaj	—50	

Jószágok. — Szarvasmarhaféle:

	Árak K-ban	Forgalom
II. oszt. jármosókör	750—1800	56 drb
VII. " " "	700—1500	112 "

Vágómarha élő súly kilója	4.00—4.20	150
Fejőstehén	3.50—4.00	96
Vágótehén kigként	3.50—4.—	110
1 éves üszörborjú	600—800	30
" " özőrborjú	300—450	34
Veres borjú kigként	3.00—1.50	42
Birka és kecske	—	—
Bárány párja	200	—
Bivalyökör	2400—3600	6

Lovak:

1 pár kocsi	K 3000—6000
1 " igásló I. oszt.	" 2000—4000
1 " " II. " "	" 1600—3000
1 " " III. " "	" 800—2000
1 drb 1 éves csikó	" 400—800

Forgalom volt 470.

Sortések élő súly kilója:

Malac párja	K 350
1 éves sertések párja	640
2 " " " "	1000
1 drb hasas koca	600—1000
hízott sertés kilója: 6:80	

Falkássortések:

Forgalom sertésekből: Süldő	30 drb
Hízott 240—300 kgr.	K 6:80 10 "
Félhízott 100—160 " drb 22 " 6: 17 "	
Vegyeskőnyű	8. 18 "
Malacféle	40 "
1 és 2 évesek	42 "
Tanyészkocák	10 "

90 kilón felüli hízott sertéseknél a vételár páronként 45 kiló élet és 4 százalék levonással mellett fizetendő.

H tivásár élenk volt, felhajtás kevés. Kereslet még mindig a fajós tehenekeben van.

NYILTTÉR.

Oláh Ferenc és neje Balogh Vilma, Oláh György és neje Pintér Katalin, gyermekeik Vilma és férje Papp Gyula fiok Géza; Erzsébet és férje Czimer Antal, Róza, özv. Molnár Jánosné szül. Oláh Viktoria és gyermekeik Ilka, Molnár János, Ferenc, István és Viktoria, Oláh Mária és férje Toma János, gyermekeik: Terus és Józsi, Juliska és férje Lányi Sándor, gyermekeik Gyula, Mariska, Sándor; Heller Antal neje és gyermekei, testvére Czimer Antal neje és gyermekei, számos rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják a szeretett jó édesanya, anyós, nagyanya, dédanya, testvér, nagynéne és rokonak

özv. id. Oláh Ferencné szül. Czimer Viktoriának

f. hó 19-én este 8 órakor rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 86-ik évében történt gyászos elhunytát.

A megboldogult földi maradványai f. hó 21-én d. u. 4 órakor fognak Körös-utca 59. sz. háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Rulikovszky temetőben levő családi sírhelyen örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 27-én d. e. 9 órakor fog a Szent-László templomban az Egek Urának bemutatni.

Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak.

Nagyvárad, 1917. április 20.

Áldás és béke poraira!

VIGADÓ mozgószínház

Szombat
Az árvaház lánya
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

UKANIA mozgószínház

Szombat
A hála
dráma 3 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház

Szombat
Királytigris IV.
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

* **Értesítés.** A: Egyesült bihar megyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár r. t. ezton közli t. üzletfelzivel, hogy az V-ik hadikölesön-kötvények végleges címleteit a korábban kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* **Értesítés** A Nagyvárad Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy az V hadikölesön 5 1/2%-os törlesztéses kötvényeket az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1.50
Borospalack csiszolt üvegből	1.50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1.—
Teáscsésze szines finom porcellán	1.80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2.50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sötartó majolika fedéllel	2.50
Majolika vizeskancsó színezéssel	3.—
Teáskészlet aranyozással	10.—
Kávéskészlet aranyozással	10.—
Feketeskészlet aranyozással	10.—
Mosdókészlet felszerelve	12.—
Ebédőkészlet aranyozással	40.—
Vizeskészlet szines aranyozással	4.—
Boroskészlet szines aranyozással	4.—
Söröskészlet szines aranyozással	4.—
Tészta készlet finom majolika	5.—
Befőtteskészlet 6 személyre	4.—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Képkerepezés művészi kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÖSER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP Károly**

Üvegpocharakra,
 üvegekre és üvegnyeműekre
 betűk, számok, monogram-
 mok, virágok és rajzok
 metszését a legizlésebb
 kivitelben elvállalom. Cim
 a kiadóhivatalban.

Valódi cézna Grenadinok,
 batistok és zefírek a leg-
 szebb színek és mintákban
 nagy választékban érkeztek a

Vászon üzletbe.

Beóthy Ödön-utca 1. szám.
 Bejárat a kapu alatt.

Fekete batistok előnyös áron.

**Vizvezeték és mű-
 bádigos munkákat
 készít, javításokat
 jutányosan eszközöl**

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
 Telefon 532.

* **Kiadó** Rimandóczy-utca 11. sz. ház-
 ban bejárat az Ezredévi emléktér felől is,
 a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba,
 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség azonnal.
 Értekezni lehet a Nagyvárad Takarékpénz-
 tárban, Teleky-utca.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legna-
 gyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és András i-
 palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve,
 kivonatba házhoz szállítatnak.

Kiadó!

Nagyteleky és Arany János
 utca sarkán lévő házban
 az emeleten egy négy szo-
 bás modern lakás erkély-
 lyel és mellékkeliségekkel
 augusztus hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy

üzlethelyiség

augusztus hó 1-re kiadó!

Értekezni lehet INCZE irodá-
 ban, Bémer-tér 3. szám alatt.

ISZÁK LIDIA
 elsőrendű művészalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

telephely.

Műzőket a legelső díjat azért 2 óra
 alatt elkészítünk, kész műzőkban egyenes
 tartók, melltartók és beakasztóiban nagy
 választék. Műzőket választás végett vi-
 dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
 sokat pontosan elkészítünk. Szépség
 színház művészalonok egyedül szállítója.

Telefon: 11-53.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéte-
 ket könyvecskékre és
 folyószámlára s azt elő-
 nyösen kamatoztatja.
 Leszámitol váltókat.
 Engedélyez előnyös felté-
 telek mellett jelzalog-
 kölcsönöket törleszté-
 sekre. Előleget ad érték-
 papirokra.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádigos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
 párok, ellenőrző kasszák és
 gramafonok szakszerű javítása
 és állandó jókarban tartása.
 Bronzműves, lakatos és mű-
 szerész munkák elfogadtatnak.

* **Kiadó** Rimandóczy-utca 13. számú
 házban 4 utcai szoba, 1 udvari szoba, konyha
 és mellékkeliségekkel álló lakás, mely
 irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi
 augusztus 1-től. Értekezni lehet a Nagyvárad
 Takarékpénztárban, Teleky-utca

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
 árban kaphatók. Telefon rendelésre
 minden pák díjmentesen házhoz szállítatnak.
 Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
 berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
 hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerező telefonja

55.

Főszerezőtelefonja

55.